

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

JN 34

Lýsingarprísir fyrri mun: 20 øyra á
1. síðu, 15 øyra á 3. og 4. síðu

Leygardag 28. aug. 1954

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

27. árg

Vitnisfærslan

í rættinum hósdeggin.

Næsti rættarfundur kl. 11 tann
11. september.

Seinasta hósdeggin kl. 10 skuldi vitnisfærslan í sakarmáli E. R. Nielsens, lækna, móti Martin Simonsen, O. J. Jacobsen og blaðstjóra Føroya Sosial-Demokratar fara fram í rættinum, men vegna veður-likindini vóru ikki øll vitnini komin, og eisini hevði Pride verið fyrri óhappi á vegnum suður. Rætturin varð tí ikki settur fyrr enn kl. 2 s. p. Í rættinum møttu allir teir saksøktu, saksøkjarin og 6 vitni. Dómari var harra Rendal. Fyrst vóru teir triggir saksøktu til yvirhoyringar og aftaná teimum vitnini.

Enn eru ikki øll vitnini hjá teimum saksøktu avhoyrd, men hesar avhoyringar verða at fara fram so skjótt sum gjørligt.

Næsti rættarfundur verður leygarmorgunin 11. sept. kl. 11. Tá ætlar L. Lutzen, lrs. verjari E. R. Nielsens, at føra fram vitni, m. a. sjúkrasýstrar á Klakksvíkar sjúkrahúsi.

DRUKNAÐUR Á KLAKKSVÍK

Tá ið PRIDE fór av Klakksvík hós-
vík hósdegginum hendi syrgilig van-
lukka, ið kravdi eitt mannalív. Pride
hevði bert siglt einar 40 m. frá kaj-
uni, tá ið Niels Lassen fekk líkfall og
datt yvir borð. Hann var longu deyður,
tá ið teir fingi hann aftur. Hann var
giftur og átti fleiri børn. — Henda
morgun vóru fleiri Klakksvíkingar við

á ferðini. Teir skuldu vitna í sakarmáli
E. R. Nielsens móti Martin Simonsen,
O. J. Jacobsen og V. Sørensen. Niels
skuldi to ikki vera vitni.

Ísfiskurin

Havsóki 342 ks. 978 stp. Poppy 278
ks. (harav 79 kalvi) 1538 stp. Hoy-
vík 520 ks. 1365 stp.

Skipini

Tjaldur kom á Havnina kl. 10 ígjár-
morgun. Aftur til Keypmannah. í
kvöld. — Drottningin úr Reykjavík
í dag og víðari til Keypmannah. —
Hekla úr Reykjavík mánadagin, bein-
anvegin til Bergens og Keypmannah.

ÓLAVSØKUHÁLD Í FØROYINGAHAVNINI

Ólavskudag hildu vit uppat at ar-
beiða kl. 5 sp. og varð so farið at
halda ólavsøku.

Mong skemtningur varð havd á lofti:
tættir, skemtaleikir, togtogan o. s. fr.
Bæði konufólk og mannfólk lutóku.
Dansurin gekk til tann áljósa dag. Út-
lendingar hildu hetta vera stuttligt. Vit
hava ivaleyst stuttleikað okkum líka
væl sum tit har heima.

Hjá útróðramonnum hevur gingið
illa. Teir vilja ikki lata fiskin fyrri kr.
0,74, men vilja hava kr. 1,00 fyrri kg.
Hetta varð sýtu teimum; ætla tí at
frakta skip sjálvir. Ta útgerð, teir
skulu hava, mugu teir lata fisk fyrri.

Nógv arbeiði; er her á landi. 10 tíma
arbeidsdagur javnan. Tað sigst, at
saltsiloin, ið Lamihauge og Waagstein
byggja og sum rúmar 6000 t. er stør-
sta hús í Grønlandi. Kolihúsið, teir
gera, er yvir 40 alin hvønn vegin, so
teir, ið ikki hava verið í Grønlandi
seinastu árin, kenna seg ikki aftur.

Ja, munur er á tí ókinum og tí ut-
tara. Tá P. M. Dam í 1946 skeyt upp at
taka hetta ókið til arbeiðspláss, settu
teir harrar, ið nú hava buktina og
háðar endarnar á tingi seg hart ímóti;
teir skuldu byggja uttari, har tað vildi
kostað 3 milj. kr. bert at planera.

Uppskot javnaðar- og sjálv- stýrismanna í sjómarks- málinum.

Til Sjómarsmálanevnd Føroya lögtings.

Óneyðugt er at siga, at viðkan av sjómarki okkara er eitt
lívmál fyrri Føroyar. Tað eru allir Føroyingar samdir um.

At vit eiga ein náttúrligan fyrsta rætt til mið og grunnar
okkara, eru allir samdir um við, eisini uttan fyrri Føroyar.

Hvussu hin lögfrøðisligi rættur okkara liggur í hesum
máli, eru leikmenn sjálvandi ikki förir fyrri at avgera. Her
vísa vit til rit Daniel Nolsøes lögfrøðinga viðvíkjandi okkara
rættarstöðu í málinum. Hon tykist at vera sterk, sterkari enn
hjá flestum øðrum Norðurlanda tjóðum. Hon er í øllum för-
um eins sterk og hin íslenska rættarstöðan í sjómarsmál-
inum. Tað er tí eyðsæð eitt hampakrav bæði yvirfyri Dönun
og Bretum, at skipað verður soleiðis fyrri, at vit, ið hvussu
er, á ið drátturin um sjómarkið er avtornaður, sita við ikki
minni sömdum enn Íslendingar. Henda ásanann er markset-
andi fyrri stöðu okkara til fyriliggjandi uppskot til sáttmála.

Tá ið nú Íslendingar eru í somu skóm sum vit bæði veiði-
liga og rættarlaga yvir fyrri Bretlandi, og tá ið teir hava gjørt
tey stig, sum eru neyðug fyrri at fáa greiðu á sjómarsstrætuni
við Bretland, halda vit, at tað ber til hjá okkum og Bretum
at sleppa undan ósemlu við at koma til sættis um, at Føroy-
ingar í ongum föri skulu verða fyrri verri býti enn Íslending-
ar sjómarkinum viðvíkjandi.

Vit loyva okkum at seta fram fylgjandi uppskot:

I. Lögtingið tekur undir við tí av landstýrinum fram-
lagda uppskoti til sáttmála við Bretar um sjómars okkara,
treytað av:

- 1) at bretska ríkisstýri bindur seg til, at vit Føroyingar
viðvíkjandi sjómarki okkara skulu fáa somu sömdir,
sum Íslendingar verða at fáa við altjóðadómstólin í
Haag, um trætan millum Bretar og teir verður lögd
fyrri hann, to ikki minni enn uppskotið gevur okkum, og
- 2) um ikki trætan áðrenn 2 ár kemur fyrri altjóðarættin,
skulu Bretar verða bundnir til at viðurkenna, at hitt
føroyska sjómarkið verður sett soleiðis, sum teir viður-
kenna ella tolerera tað sjómars, sum Íslendingar seta
sær.

II. Heitt verður á danska ríkisstýrið um at taka upp sam-
ráðingar við rætta viðkomandi og skorda á nú beinavegin at
fáa friðað gýtingargrunnar okkara fyrri trolfiskiskapi.

III. Álagt verður landstýrinum at samráðast við danska
ríkisstýrið um at fáa sjómarsverjuna við Føroyar skipaða
soleiðis, at Føroyingar hava rætt til við egnum förum at taka
lut í sjóverjuni við Føroyar, samstundis sum heitt verður á
ríkisstýrið um at leggja doyðin á at gera sjóverjuna dyggari
í hvørjum, so fremmand fiskiskip eingi líkindi hava at reka
ólógligan fiskiskap her undir landi okkara.

Góðtaka Bretar ikki hesar treytir, dettur landstýrisupps-
skotið burtur, og skila vit okkum so rætt til at taka annað
stig til greiðu av sjómarsmálinum.

Á Føroya lögtingi, tann 25. august 1954.

P. M. Dam. J. P. Davidsen. J. Fr. Øregaard.
J. P. Henriksen. Einar Waag. J. Kallsoy. J. H. Danbjörg.

Havnarvígslan

verður kl. 5½ í dag. Tjaldur verður
fyrsta far, ið leggur at nýggja kajöki-
num. Seinni verður borðhald í Klub-
banum.

Mikudagin vann Havnin yvir »Vik-
ing« í Íslandi við 3—2.

Jespersen, prestur, í Havn er frá-
farin við eftirlön.

TAÐ ER VERULEIKI

AT landstýrisflokknarnir brutu eitt av
lögtinginum hátíðarlaga givið lyfti um
allan staðul, á ið teir ikki vildu
ganga HVANNASUNDSMONUM,
NÓLSOYINGUM og SANDINGUM á
móti, tá ið hesir bóðu um staðul til
byggjan av ravmagnsverkum.

AT í staðin fyrri at útvega skip til land-
ið hava landstýrisflokknarnir latið eitt
av okkara bestu skipum (NÓLSOYAR
PÁLL) farið út av landinum og harvið
tveitt eina heila trolaramanning út í
vinnu- og inntökuloyssi.

AT landstýrisflokknarnir við at taka
av nokur av teimum mest neyðugu
jarðamóðurbættunum hava gingið á
odda fyrri at gera tað óliviligt úti á
smábygdunum - og harvið fyrri at av-
oyða tær.

TIL KLAKKSVÍKAR

Vegna 50 ára hátíðarhald K.L.s fer
TERNAN til Klakksvíkar í morgin.
Farið verður kl. 9 og úr aftur Klakks-
vík kl. 2 á nátt. Við á ferðini verður
býliðið úr Havn, ið skal spæla móti
K.L., men teir koma ikki aftur úr Ís-
landi fyrr enn í dag.

Króvini eftir minstulónarskattinum
verða nú send skattaborgarunum.